

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **D. C. H.**, zastoupený JUDr. Evou Poláčkovou, advokátkou se sídlem Starobrněnská 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2007, č. j. OAM-10-291/LE-PA03-PA03-2007, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 8. 2008, č. j. 56 Az 147/2007 - 64,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni stěžovatele, advokátce JUDr. Evě Poláčkové, se sídlem Starobrněnská 13, Brno, **se nepřiznává** odměna za zastupování.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), jímž byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 8. 8. 2007, č. j. OAM-10-291/LE-PA03-PA03-2007; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V podané kasační stížnosti stěžovatel konstatoval, že uvedený rozsudek krajského soudu napadá v rozsahu výroku, jímž se žaloba zamítá, a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. namítl, že krajský soud v předcházejícím řízení nesprávně právně posoudil otázku pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu a důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) a § 14a zákona o azylu. Ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. namítl, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, resp. je s nimi v rozporu, resp. při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to ovlivnilo zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Ve vztahu k oběma výše uvedeným důvodům kasační stížnosti přitom stěžovatel poznamenal, že podrobněji je rozvede advokát poté, co mu bude pro řízení o kasační stížnosti ustanoven. V návaznosti na stěžovatelem předpokládané ustanovení zástupce - konkrétně advokátky JUDr. Evy Poláckové (viz usnesení krajského soudu ze dne 21. 1. 2009, č. j. 56 Az 147/2007 - 96) – ovšem k žádnému avizovanému doplnění kasační stížnosti nedošlo.

Jako konkrétní námitku v kasační stížnosti pak stěžovatel uplatnil, že správní orgán nedostatečně posoudil míru útoků, jimž byl vystaven, a vůbec se nevypořádal s faktem, že byl pro prosté uplatňování politických práv na demonstracích opakovaně, konkrétně ve čtyřech případech, zadržen. Takové opakované zásahy do osobní svobody v souběhu s dalšími tvrzenými skutečnostmi u něho vyvolaly zcela opodstatněně pocit nebezpečí, že se obdobné akty budou opakovat, případně se objeví ve větší intenzitě. Dle stěžovatele po takových zkušenostech nelze spravedlivě požadovat, aby měl důvěru v orgány země původu. Stěžovatel dále napadl, že v odůvodnění rozhodnutí je zmíněno, že jako pohnutku pro žádost o udělení mezinárodní ochrany uvedl vyhnutí se realizaci správního vyhoštění. Uvedl, že takovéto konstatování nemá oporu ve spisu. Nikdy nic obdobného netvrdil a ani z protokolu o pohovoru nic takového nevyplývá. V této souvislosti stěžovatel rovněž uvedl, že z pohovoru, který s ním byl učiněn, nelze dovodit, že by hlavním důvodem pro opuštění vlasti byla snaha věnovat se v České republice hudební produkci. Další námitka směřuje vůči posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany stěžovateli, dle které si správní orgán neopatřil podklady potřebné pro rozhodnutí a odůvodnění neobsahuje objektivní hodnotící úvahu ohledně jeho situace v případě nuceného návratu do Peru. Považuje přitom za nedostatečné, pokud se žalovaný správní orgán omezí pouze na citace z rozsudků Evropského soudu pro lidská práva (ve věci Costello-Roberts a věci Vilvarajah a spol.), z čehož dovozuje nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů a poukazuje na význam odůvodnění rozhodnutí spočívající v tom, že má přesvědčit účastníky řízení o jeho správnosti.

Závěrem stěžovatel konstatoval přesah vlastních zájmů s tím, že se v jeho případě jedná o pochybení výrazné intenzity a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Lze tedy shrnout, že předložená kasační stížnost predestinuje k rozhodnutí několik na sebe navazujících otázek, v jejichž světle Nejvyšší správní soud považuje za nutné alespoň rámcově připomenout, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky poté, co zde byl v důsledku svého nelegálního pobytu (od roku 1999) zadržen policií a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců (v roce 2007), přičemž jako důvody své žádosti uvedl, že se chtěl vyhnout návratu do Peru, kde měl mít v minulosti potíže se svou účastí na studentském hnutí a dále by mu mělo hrozit vězení za dezerci a případná pomsta, pokud by svědčil ve věci zabití sedláka při akci bezpečnostních složek.

V návaznosti na tento rámcový skutkový kontext pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že co se týče shora uvedených paragrafových citací ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., tyto jako stížní bod neobstojí a jsou pro soud irelevantní. Důvody uvedené v § 103 odst. 1 s. ř. s. jsou jen obecnými kategoriemi, které musí stěžovatel v kasační stížnosti naplnit konkrétním a jedinečným obsahem, tedy vylicít, k jakým

konkrétním vadám došlo podle jeho názoru v řízení před správním orgánem či před soudem, jakými blíže určenými vadami trpí podle něj rozhodnutí soudu, v čem přesně spatřuje stěžovatel nesprávné posouzení právní otázky soudem apod.; srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 9/2006 - 41, www.nssoud.cz.

Pokud jde o namítané nedostatečné posouzení míry útoků vůči stěžovateli, v tomto ohledu Nejvyšší správní soud odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu, jenž plně vychází z předloženého spisového materiálu, který nijak nedokládá pronásledování stěžovatele pro jeho účast na mítincích, které organizovalo studentské hnutí. Ostatně sám stěžovatel v pohovoru před správním orgánem uvedl, že po zadržení byl stejně jako ostatní vždy bez výsledku propuštěn, aniž by přitom byla zjišťována jeho totožnost (blíže viz protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany na zemi České republiky ze dne 24. 7. 2007), z čehož nelze bez jakékoli další odezvy státní moci vůči stěžovateli či ostatním zadrženým osobám dovozovat pronásledování či odůvodněný strach z něho. Tím by v daných souvislostech mohla být pokládána jen taková situace, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k systematické perzekuci osob z důvodu jejich politického přesvědčení, resp. zastávání politických názorů v rámci studentského hnutí. Jakkoli je totiž smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

Co se týče stěžovatelem napadeného závěru ohledně toho, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal s cílem vyhnout se realizaci správního vyhoštění, jakož i toho, že hlavním důvodem pro opuštění vlasti byla snaha věnovat se v České republice hudební produkci, považuje zdejší soud za podstatné, že při posuzování žádosti stěžovatele nebyl využit institut zjevně nedůvodných žádostí ve smyslu § 16 zákona o azylu. Rozhodování správního orgánu a následné přezkoumání ze strany krajského soudu se tedy odvíjelo od meritorního posouzení žádosti v režimu § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu a shora napadané závěry je proto nutno vnímat spíše jako závěry podpůrné, které dokládají příběh stěžovatele jako celek ve všech jeho souvislostech tak, jak vyplývá ze spisového materiálu. Je sice pravdou, že stěžovatel v pohovoru před správním orgánem neuvedl, že by jeho hlavním důvodem pro odchod ze země původu byla snaha věnovat se v České republice

hudební produkci. Na druhé straně je však třeba poznamenat, že stěžovatel po svém příjezdu do České republiky bydlel u svých přátel v Brně a koncertoval s nimi, což uvedl přímo v pohovoru před správním orgánem, přičemž o udělení mezinárodní ochrany požádal až po několikaletém nelegálním pobytu na území České republiky ve chvíli, kdy mu hrozilo správní vyhoštění. Existuje tak vyvratitelná domněnka, že žádost stěžovatele byla účelová a stěžovatelem napadané závěry správního orgánu, resp. krajského soudu v tomto směru nejsou nikterak excesivní, pokud vychází z toho, že (i) stěžovateli hrozí správní vyhoštění, že (ii) mohl podat žádost o mezinárodní ochranu podstatně dříve (v řádu několika let) a že (iii) neprokázal, že žádost nepodal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, publikovaný pod č. 1724/2008 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, www.nssoud.cz.

Konečně k poslední námitce stěžovatele, která směřuje proti způsobu posouzení doplňkové ochrany, Nejvyšší správní soud uvádí, že smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu (vycházejících zejména, avšak nikoli bezvýjimečně, z hledisek humanity založených na objektivních hrozbách) neúnosné, nepřiměřené či jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Jakkoli se tedy aplikace institutu doplňkové ochrany vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase než v případě aplikace institutu azylu, jsou i při rozhodování o udělení či neudělení doplňkové ochrany do jisté míry určující tvrzení samotného žadatele, z nichž je třeba vycházet. Ostatně tak tomu bylo i v posuzovaném případě a v tomto kontextu Nejvyšší správní soud nesdílí tvrzení stěžovatele ohledně nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. O nepřezkoumatelnost by se totiž jednalo pouze tehdy, když by napadený rozsudek byl nesrozumitelný anebo by neobsahoval důvody rozhodnutí. To prakticky znamená např. situaci, kdy by se krajský soud nevypořádal vůbec či alespoň dostatečně s uplatněnými žalobními body, neprovedl by navržené důkazy a ani by řádně nevyložil, proč tak neučinil (tzv. opomenutý důkaz), z rozhodnutí by nebyly seznatelné jeho nosné důvody (ratio decidendi) anebo by tyto důvody neměly oporu ve výsledcích provedeného řízení; blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, sp. zn. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS, www.nssoud.cz. Nic takového však Nejvyšší správní soud v projednávané věci nezjistil a stížní námitku, formulovanou v tomto směru velmi obecně, je proto nutno považovat spíše za námitku brojící proti výsledku soudního řízení, nikoliv proti nedostatkům napadeného rozsudku.

Pokud jde o citace z rozsudků Evropského soudu pro lidská práva (ve věci Costello-Roberts a ve věci Vilvarajah a spol.), je třeba poznamenat, že se jedná o určité interpretační vodítko, které správní orgán zohlednil ve svém rozhodnutí (a dlužno dodat, že nejen v něm, ale i v mnoha dalších svých rozhodnutích o neudělení mezinárodní ochrany) při výkladu vnitrostátního práva (§ 14a zákona o azylu). Judikatura Evropského soudu pro lidská práva představuje obecně autoritativní výklad příslušných ustanovení Evropské úmluvy s tím, že pro samotné použití této judikatury vnitrostátními orgány je podstatná především její věcná relevantnost a použitelnost pro rozhodovanou věc jako takovou, již nelze v posuzované věci popřít.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. V předmětné věci však Nejvyšší správní soud ustanovené zástupkyni z řad advokátů – JUDr. Evě Poláčkové – náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť z obsahu soudního spisu vyplývá, že žádný úkon právní služby, za který náleží odměna dle § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, nevykonala.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. dubna 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu

